

- ЛСІ — Лексико-словотвірні інновації (2007), за ред. А. Нелюби, Харків: ХІФТ, 2009. — 172 с.
ЖС — Журнал „Світогляд”
ЗУС — *Ліна Костенко* „Записки українського самашедшого”. Вид. третє.— К.: „Видавництво Івана Малковича „А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА”, 2011, — 416 с.
РГ — *Ліна Костенко* Річка Геракліта / Упоряд. та передм. О. Пахльовської; післямова Д. Дроздовського; худож. С. Якутович. — К.: Либідь, 2011. — 336 с.
МПС — *Оксана Забужко* Музей покинутих секретів: Роман. Вид. 2-е, доп. — К.: Факт, 2010. — 832 с.

Larysa Kysliuk (Kyiv)

THE MODERN UKRAINIAN WORD FORMATION RULE:
UZUS AND CODIFICATION

The article analyzes the tendency of changes in word formation rule of Modern Ukrainian as result of interaction uzus and system. The different-direction processes in modern word formation rule are discoveries, they lead to structures changes in languages system. The criteria of rules for codification of new words are proposed.

Key words: tendency, system, uzus, idiolect, word formation rule, word formation model.

Мовна мозаїка

ПОЗБУТИСЯ ЧОГО ЧИ ВІД ЧОГО?

Останнім часом у щоденному мовленні та в засобах масової інформації дієслова **позбутися (позбуватися), позбавитися (позбавлятися)** вживають із прийменником **від**. Напр.: *Як позбутися від гризунів?* (Новини Закарпаття); *Як за тиждень назавжди позбутися від депресії?* (Психологія); *...окремі українські громадяни вже почали позбуватися від красивих папірців, де написано це страшне слово eiго* (Українська правда); *Як позбавитися від “зайвих” прибудинкових послуг* (Правознавство); *Риба допомагає позбавитися від “розумової” втоми* (Українформ); *Позбавлятися від бідності потрібно в невеличких містах* (Gazeta.ua) тощо. Такі конструкції поширилися в українському вжитку під впливом російської мови, у якій дієслово *избавиться (избавляться)* вживається тільки з прийменником *от (кого-, чого-либо)* (Словарь русского языка: В 4-х тт. / Под ред. А.П. Евгеньевой. — 2-е изд., испр. и доп. — М., 1981. — Т. 1. А-Й. — 1981. — С. 635).

Запам'ятаймо, що в українській мові, на відміну від російської, дієслова **позбутися (позбуватися), позбавитися (позбавлятися)** уживають без прийменника (Словник української мови. — К., 1975. — Т. VI. — С. 803, 805; Великий тлумачний словник сучасної української мови / Уклад. і голов. ред. В.Т.Бусел. — К.; Ірпінь, 2007. — С. 1019). Пор: *Коли хоч приятеля позбутися, то позич йому грошей* (Укр. нар. прислів'я); *...І я позбувся мужності і сили — Стою хлопчиськом в мареві яснім* (М. Вінграновський); *Найстрашніше — позбутися своєї історії, культури і літератури* (День); *Собаки закладались — та хвостів позбувались* (Укр. нар. прислів'я); *Психологи стверджують: якщо людина перед сном дивиться на зірки, вона позбувається частини негативних емоцій* (Людина і світ); *Треба одного: Мірошниченка позбавитись* (М. Стельмах); *..слід позбавитися ілюзій щодо швидкого виходу на європейський економічний простір* (Віче); *Позбавлятися минулого завжди важко* (День) та ін.

Отже, уникаймо неправильних дієслівних словосполучень **позбутися (позбуватися) від кого-, чого-небудь; позбавитися (позбавлятися) від кого-, чого-небудь** і вживаймо замість них нормативні безприйменникові **позбутися (позбуватися) кого-, чого-небудь; позбавитися (позбавлятися) кого-, чого-небудь**.

Лариса Колібаба